

Lütte Schoolchronik

Bet Martin Luthers Tiet hett dat, so as wi weet, woll keen School geven; man he hett darto opropen, ok de Jungs un Deerns op'n Lann wat lehrn to laten. Bet darhen kunn woll fast keen Minsch bi uns hier op'n Dörp lesen un schrieven, wenn man vun'n Paster afsüht. De Paster hett dat denn laterhen ok op't Oog drückt kregen, de Göörn wat bitobringen. De Öllern höllen dat avers meist nich för nötig, ehr Kinner to School to schicken. Kinner weren as billige Helpslüüd op'n Hoff un op't Feld nötig. So bi 1700 rüm geef dat al en Polizeiverordnung, dat de Göörn ton Ünnerricht gahn sullen, un dat geef in welke Gegenden al en Schoolordnung. Dat Wichtigste, wat lehrt wörr, weer

Religion – Glaube – Sitte,

darneven güng dat ok üm Lesen, Schrieven un Reken.

Wenn de Paster sülvst keen Tiet harr, müß de Köster inspringen; orrer de Gemeinde harr sik üm en Person, en „Subjekt“ as dat nömmt wörr, de den Lehrdeenst övernehmen künn, to kümmern. Dat weer denn villicht en Handwerker, de sülvst lesen un schrieven kunn, orrer en Kriegsinvaliden. Un vun de geef dat na den 30-jährigen Krieg noog. Domals leven je na den Krieg blots noch halv so veel Minschen as vörher, un all jammern över de „Verrohung der Sitten“ un laadt de Schulen dat op, dat de Kinner wedder „Sitte und Anstand“ bibröcht wörr. (Dat kümmt uns doch bekannt vör!).

In'n Ünnericht wörr domals in de School ümmer platt snackt. Dat het sik ton Bispill ok in Hamborg eers üm dat Jahr 1600 ganz suutje ännert.

So richtig wat vun de Schulen weet wi eigentlich eers ut dat 19. Jahrhundert.

Schoolchroniken ut disse Gegend fangt denn eers an, mit'n Blick torüch op de letzten Jahrn vun't 18. Jahrhundert.

Un darvun weet wi:

- Jedes Dörp hett sien School un sien Schoolmeister.
- All Kinner mütt to School gahn; de Groten kriegt aver in'n Sommer frie ton Vechhöden.
- De Schoolpatron, dat weer meistendeels de Gootsbesitzer, harr finanziell för de School to sorgen. (Un dar drück he sik gern vör.)
- De Paster harr sik darum to kümmern, dat allens sien rechten christlichen Weg güng; he harr de Schoolopsicht. (Laterhenhett dat denn de Schoolrat maakt.)
- Jedes Jahr geef dat en „öffentliche Schulvisitation“ för all Kinner. Darbi wörr natürlich ok de Schoolmeister vun Paster un Schoolpatron in Ogenschien nahmen.

Veel Böker un Kraam geev dat nich, de Hauptsak weer Luther sien Katechismus un de Schacht!

Wo de School ünnerbröcht weer, weet wi nich; warschienlich in en Buurnhuus oder en Gelaß, dat graad frie weer. Dat geev aber ok Wannerscholen; för de müssen de Buurn reihüm en Kamer hergeven, un denn wörr ok de Lehrer reihum beköstigt.

Lehrer weer een sien Leven lang, Pension geev dat nich. In Hollenbek hett en Lehrer vun 1770 an över 50 Jahr Deenst daan un kreeg eers in sien Öller vun 80 Jahr en Hülpsmann. De eerste Lehrer, de sein Fach richtig in de Präparandenanstalt lehrt harr, keem eers 1848 na Hollenbek. Un eers in dat Jahr 1899 wörr in Hollenbek en Schoolhuus buugt mit een Schoolstuv för 80 Kinner. In en Verordnung steiht to lesen: „Solange die Schülerzahl unter 80 ist, braucht keine zweite Lehrkraft eingestellt zu werden.“

Eers na den I. Weltkrieg is denn en twete Lehrkraft instellt worden. Fröher hett dat in unse Gegend vele lütte Scholen geven, in de all de Kinner in een Klass ehren Ünnericht harrn un wo blots een Lehrer för allens tostännig weer:

Dargow, de School hett dat geven vun 1901 bet 1970. De letzte Lehrer weer Hauptlehrer Hartwig.

Groot'n Zecher, de School hett dat al vör 1853 geven, 1955 keem se to Seedörp. De letzte Lehrer weer Hauptlehrer Wilhelm.

Lütt'n Zecher, de School hett dat al 1745 geven. De letzte Lehrer weer Hauptlehrer Otto.

Lehmraad, de School hett dat 1828 al geven. De letzte Lehrer weer Hauptlehrer Gasior.

Salem, de letzte Lehrer weer Hauptlehrer Wilhelm, vödem in Groot'n Zecher. De grötteren Dörper harrn en tweeklassige School:

Un Sterly, wo uns Dörperschaftsschool nu steiht, harr vör Tieden al de gröttste School hier in de Gegend, mit drie Schoolstufen.

Sterly: Hauptlehrer Ziemske, Lehrer Küpper, Lehrerin Kossack.

Helga Walsemann